

کلیات جرم‌شناسی

با نگاه اجمالی به نظریه‌های جرم‌شناسی

عباس حمادیور

(قاضی دادگستری، مدرس دانشگاه)

www.ketab.ir

سرشناسه حمادپور، عباس، ۱۳۵۳ -
 عنوان و نام پدیدآور کلیات جرم‌شناسی (با نگاه اجمالی به نظریه های جرم شناسی) /
 نویسنده عباس حمادپور
 مشخصات نشر اصفهان، کاشف علم، ۱۴۰۰
 مشخصات ظاهری ۱۴۲
 شابک ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۹۰۰-۰۶-۴
 وضعیت فهرست نویسی فیپا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۳۹-۱۴۱.
 موضوع جرم‌شناسی
 موضوع Criminology
 رده بندی کنگره HV۶۰۲۶
 رده بندی دیویی ۳۶۴
 شماره کتابشناسی ملل ۷۶۱۱۵۹۳

کلیات جرم‌شناسی
عباس حمادپور

نشر کاشف علم

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۹۰۰-۰۶-۴

مرکز پخش: ۰۹۱۳۷۷۲۳۲۵۸

www.kashefelm.ir

سخن نویسنده

خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادر و همسری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه درخت پربرار وجودشان بیاسایم و از ریشه آنها شاخ و برگ گیرم و از سایه وجودشان در راه کسب علم و دانش تلاش نمایم. که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم، چرا که پس از پروردگار، مایه هستی‌ام بوده‌اند، دستم را گرفتند و رام رفتن را در این وادی زندگی پر از فراز و نشیب آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی، بودن و انسان بودن را معنا کردند. عقل و منطق را پیشه خود نموده و جز رضای الهی و پیشرفت و سعادت جامعه، هدفی ندارند. دانشمندان، بزرگان، و جوانمردانی که جان و مال خود را در حفظ و اعتلای این مرز و بوم فدا نموده و می‌نمایند.

از استاد گرامی جناب آقای دکتر سید عارف حسینی بسیار سپاسگذارم چرا که بدون راهنمایی‌های ایشان تأمین این اثر بسیار مشکل می‌نمود.

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: جرم‌شناسی و ویژگی‌های آن
۱۳	تفاوت جرم‌شناسی از حقوق کیفری
۱۳	ویژگی دیگر جرم‌شناسی فراملی بودن آن است
۱۶	رسالت جرم‌شناسی
۱۷	جرم‌شناسی کلان
۱۷	جرم‌شناسی خرد
۱۷	جرم‌شناسی نظری
۱۸	جرم‌شناسی کاربردی
۱۹	فصل دوم: تئوری‌های جرم‌شناسی
۲۱	تئوری‌های کلان جرم‌شناسی
۲۱	مکاتب حقوق کیفری
۲۲	۱- مکتب تحقیقی
۲۴	طبقه بندی مجرمین از نگاه مکتب تحقیقی
۲۷	ره آورد مکتب تحقیقی حقوق جزا یا انسان شناسی جنایی
۲۸	نظریات جدید جرم‌شناسی
۲۸	۲- مکتب علت شناسی جدید
۳۰	تئوری (نظریه) کف نفس
۳۳	تئوری شخصیت جنایی
۳۳	الف- تئوری شخصیت جنایی از دیدگاه دوگرف
۳۵	ب- صفات عمومی شخصیت جنایی (مؤلفه‌های شخصیت جنایی) از دیدگاه مونه ریه
۳۶	ج- تئوری شخصیت جنایی از دیدگاه ژان پینادل
۳۸	تئوری اقتصادی بیکر
۳۹	۳- مکاتب جرم‌شناسی واکنش اجتماعی
۴۰	واکنش اجتماعی از دیدگاه حقوق جزا و جرم‌شناسی
۴۲	بستر پیدایش مکتب جرم‌شناسی واکنش اجتماعی
۴۴	جرم‌شناسی سوسیالیستی (مارکسیستی)
۴۷	جرم‌شناسی رادیکال یا انتقادی یا جرم‌شناسی بنیادگرا

فصل سوم: انتقادات وارده به حقوق جزا و جرم‌شناسی

۴۹	پیشنهادهای جرم‌شناسی رادیکال
۵۳	جرم‌شناسی تعامل‌گرا یا نظریه برچسب زنی
۵۳	جرم‌شناسی سازمانی
۵۵	جرم‌شناسی بزه دیده‌شناسی

فصل چهارم: مکتب جامعه‌شناسی جنایی

۵۷	جایگاه جامعه‌شناسی
۵۹	تاریخ جامعه‌شناسی
۶۰	تعریف جامعه‌شناسی جنایی و جایگاه آن
۶۱	قلمرو مطالعاتی جامعه‌شناسی جنایی
۶۳	تاریخچه جامعه‌شناسی جنایی
۶۴	ثبات و استمرار جرم
۶۶	انریکو فری
۶۸	لاکاسانی
۶۹	گابریل تارد
۷۲	نظرات جرم‌شناسی و طبقه‌بندی جرم
۷۴	طبقه‌بندی جرم‌شناسی به صورت کلی
۷۴	دیدگاه‌های دورکیم در جامعه‌شناسی جنایی
۷۶	موقعیت وجدان جمعی در جوامع مکانیکی و ارگانیکی
۷۷	دلایل به هنجار بودن جرم در نظر دورکیم
۸۰	اصل بی‌هنجاری جرم

فصل پنجم: خودکشی و جرم

۸۳	خودکشی
۸۵	خودکشی خود خواهانه
۸۶	خودکشی بی‌هنجاری
۸۷	ویلیام توماس و فلوریان زنانه کی و نظریه از هم گسیختگی اجتماعی و نقش آن در خودکشی
۸۸	رابرت مرتون و نظریه فشار اجتماعی
۹۰	ارکان نظریه فشار اجتماعی
۹۱	تحلیل نظریه مرتون
۹۱	عدم تطابق
۹۳	سیر تکامل مشخص شده از نظر مرتون
۹۶	ساترلند و نظریه معاشرت ترجیحی
۹۶	نظریه ساترلند
۹۷	ارکان نظریه ساترلند

مقدمه

از منظر حقوق جرم پدیده‌ای است که موجب نقض یکی از روش‌های اجتماعی می‌شود کسی که از این منظر جرم را خوب بشناسد و از کان و عناصر آن را خوب تشخیص دهد یک حقوقدان خوب و موفق است و به اصطلاح حقوق جزای فنی را خوب فرا گرفته است اما از منظر جرم‌شناسی جرم به عنوان یک آسیب اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرد و به عنوان پدیده‌ای است که حیات سالم زندگی جمعی را به مخاطره می‌اندازد.

جرم‌شناسی به دنبال چرایی جرم است و به عبارت دیگر علم علل جرم است. جرم‌شناسی به دنبال علل پیدایش و شیوع جرم در جامعه است جرم از نظر جرم‌شناسی محدود به قلمرویی است که حقوق جزا ترسیم کرده است یعنی به عنوان مثال: سرقت از نظر یک جرم‌شناس عبارت است از همان تعبیری که یک حقوقدان از آن می‌کند اما تفاوتی که میان دیدگاه یک حقوقدان و یک جرم‌شناس در مورد جرم وجود دارد این است که حقوقدان تلاش خود را مصروف آن می‌کند که مطابق آیین دادرسی کیفری مجرمیت یا برائت متهم را مورد حکم قرار دهد. اما یک جرم‌شناس با بررسی موقعیت مجرم و عوامل و عللی که او را به سمت ارتکاب جرم سوق داده است اعم از عللی که در شخص مجرم است مانند بیماری‌های روانی، جنون و.... و یا عللی که در ابعاد مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی حاکم بر جامعه وجود دارد را مورد کنکاش دقیق قرار می‌دهد.